

Ioan Lăzărescu (n. în 1953) este doctor în filologie și predă lingvistică germană la Universitatea din București. Are o experiență îndelungată în predarea limbii germane, concretizată în publicarea mai multor dicționare, manuale și materiale didactice, precum și a unor studii apărute la prestigioase edituri din străinătate.

Hermann Scheuringer (n. în 1957) este doctor phil. habil. și predă lingvistică germană la Universitatea din Viena. Are numeroase publicații în domenii variate ale lingvisticii precum istoria limbii, dialectologie, onomastică, ortografie și lingvistică de contact, în special privind limba germană și limbi din Europa centrală de est și de sud-est.

Über die Autoren

Ioan Lăzărescu (geb. 1953) ist Doktor phil. und unterrichtet germanistische Linguistik an der Universität Bukarest. Er kann eine reiche Erfahrung im Bereich des deutschsprachigen Unterrichts vorweisen und hat eine Vielzahl an Wörterbüchern, Lehrwerken zum Deutschen als Fremdsprache sowie an Aufsätzen zur deutschen Sprachwissenschaft veröffentlicht.

Hermann Scheuringer (geb. 1957) ist Doktor phil. habil. und unterrichtet deutsche Sprachwissenschaft an der Universität Wien. Er hat zahlreiche Studien in den Bereichen Sprachgeschichte, Dialektologie, Namenkunde, Orthografie sowie Kontakt- und Varietätenlinguistik veröffentlicht und befasst sich im Besonderen mit deutscher Sprache in Ostmittel- und Südosteuropa.

Ioan Lăzărescu

Hermann Scheuringer

dicționar GERMAN-ROMÂN

Limba germană din Austria

DEUTSCH- RUMÄNISCHES Wörterbuch

Österreichisches Deutsch

Verlag Karl Stutz
Passau

NICULESCU

Bibliografische Information Der Deutschen Bibliothek
Die Deutsche Bibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie;
detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.ddb.de> abrufbar.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LĂZĂRESCU, IOAN

Dicționar german-român: limba germană din Austria / Ioan Lăzărescu,
Hermann Scheuringer; – București: Editura NICULESCU, 2008
ISBN 978-973-748-406-2

I. Scheuringer, Hermann

81'374.2=112.2(436)=135.1

© Editura NICULESCU, 2008
Adresa: Bd. Regiei 6D
060204 - București, România
Tel: (+40)21-312.97.82
(+40)21-312.97.84
Tel/Fax: (+40)21-312.97.83
Call Center: (+40)21-314.88.55
E-mail: club@niculescu.ro
Internet: www.niculescu.ro

Coperta: Carmen Lucaei

Tipărit la DON STAR – Galați

ISBN 978-973-748-406-2

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei cărți nu poate fi reprodusă sau transmisă sub nicio formă și prin niciun mijloc, electronic sau mecanic, inclusiv prin fotocopiere, înregistrare sau prin orice sistem de stocare și accesare a datelor, fără permisiunea Editurii NICULESCU.

Orice nerespectare a acestor prevederi conduce în mod automat la răspunderea penală față de legile naționale și internaționale privind proprietatea intelectuală.

CUPRINS / INHALTSVERZEICHNIS

Geleitwort (<i>Cuvânt înainte</i>)	7
Die deutsche Standardsprache in Österreich und dieses Wörterbuch (<i>Limba germană standard din Austria și prezentul dicționar</i>)	9
Bibliografie / <i>Bibliographie</i>	24
Surse pentru germana din Austria / <i>Quellen zum österreichischen Deutsch</i>	24
Surse pentru germana din România / <i>Quellen zum Rumäniendeutschen</i>	25
Bibliografie suplimentară privind limba germană din Austria și varietățile lingvistice / <i>Weiterführende Literatur zum österreichischen Deutsch und zu den Sprachvarietäten</i>	26
Îndrumări de folosire a dicționarului / <i>Hinweise zur Benutzung dieses Wörterbuchs</i>	29
Prescurtări folosite / <i>Verwendete Abkürzungen</i>	33
Semne / <i>Zeichen</i>	37
Semne pentru transcrierea fonetică / <i>Zeichen für die phonetische Umschrift</i>	38
Dicționar German-Român / <i>Deutsch-rumänisches Wörterbuch</i>	39
Anexă: Indice de cuvinte / <i>Anhang: Wortregister</i>	554
Cuvinte marcate cu (RO) / <i>Mit (RO) markierte Wörter</i>	555
Cuvinte marcate cu Germ / <i>Mit Germ markierte Wörter</i>	570
Cuvinte marcate cu Germ reg / <i>Mit Germ reg markierte Wörter</i>	587
Cuvinte marcate cu Germ nord / <i>Mit Germ nord markierte Wörter</i>	593
Cuvinte marcate cu G-gen-sud / <i>Mit G-gen-sud markierte Wörter</i>	594
Cuvinte marcate cu Bav / <i>Mit Bav markierte Wörter</i>	598
Cuvinte care apar la rubrica <i>Observații</i> / <i>In den Anmerkungen vorkommende Wörter</i>	615

A

Aalraupe, -/-n *f* zool mihalț (*specie de pește răpitor de apă dulce*) (*Expl* [Süßwasser] Dorschfisch; *Germ reg* Aalquappe) → **Aalrutte, Rutte**

Aalrutte, -/-n *f* zool → **Aalraupe, Rutte** • Și *Germ reg.*

abbeuteln, beutelte ab, *hat* abgebeutelt *vt fam* a scutura (*de pe ceva*), a da jos scuturând (*G-gen* abschütteln) • Și *Bav.* → **ausbeuteln, beuteln**

Abbrandler, -s/-, **Abbrändler**, -s/- *m* sinistral de pe urma unui incendiu (*Expl* durch den Brand seines Hauses Geschädigter; *G-gen* Brandgeschädigte(r)) • Și *Bav.*

abbrennen^(RO), brannte ab, *hat* abgebrannt **1.** *vt fam* (*d. soare*) a bronză; *fam* a prăji (*G-gen* bräunen); **2.** (*sich ~*) *vr fam* a se bronză; *fam* a se prăji (*la soare*) (*Expl* sich [von der Sonne] bräunen lassen) → **abgebrannt** • Alte sensuri sunt comune.

abbrocken, brockte ab, *hat* abgebrockt *vt* a culege (*G-gen* abpflücken) • Și *G-gen-sud.* A nu se confunda cu **abbröckeln**, bröckelte ab, abgebröckelt **1.** *vt* (*hat*) a fărâmița, a rupe în bucățele; **2.** *vi* (*ist*) a se fărâmița, a se rupe în bucățele; **3.** *vi* (*ist*) *fin. ec* (*d. acțiuni la bursă*) a scădea.

Abbruchsarbeit, -/-en *f* lucrare de demolare (*a unei clădiri*) (*G-gen* Abbrucharbeit)

abbusseln^(RO), busselte ab, *hat* abgegebusselt *vt fam* a pupa, a săruta cu foc (*G-gen* abküssen) → **busseln, busserln** • Și *Bav.*

abcashen [...keʃ(ə)n], cashte ab, *hat* abgecasht *vt fam, peior* a încasa (*de la cineva*), a câștiga (*de pe urma cuiva*); *p. ext.* a-și însuși un câștig într-un mod incorect sau fără scrupule (*Expl* sich (*D*) einen Gewinn unkorrekterweise bzw. skrupellos aneignen; *G-gen* abräumen; *Germ* absahnen, einstreichen)

abdrehen, drehte ab, *hat* abgedreht *vt fam* a sista, a opri, a suspenda (*o activitate/acțiune*) (*G-gen* stilllegen) • Alte sensuri sunt comune.

Abdruck, -(e)s/'e *m fam* # **im letzten** ~ în ultima clipă, în ultimul moment; la spartul târgului (*Expl* im letzten Augenblick; *Germ* auf den letzten Drücker) • Și *Bav.* Alte sensuri sunt comune.

ab|eisen

ab|eisen, eiste ab, *hat* abgeest *vt inv* a decongela, a dezgheța (*G-gen* abtauen)

abend|essen^(RO) (doar la *inf* și *part II*: *hat* abendgegessen) *vi* a cina, a lua masa de seară (*Expl* zu Abend essen) • Și *Germ* reg. *Subst* **Abendessen**, -s/ *n* 'masă de seară, cină' este comun. → **mittagessen**

Abendkassa, -/...ssen *f* casă de bilete pt. spectacolul de seară (*din ziua respectivă*) (*Germ* Abendkasse) → **Kassa**

Abendspitze, -/ -n *f* oră de vârf în traficul de seară (*Expl* Stoßzeit im Abendverkehr) → **Frühspitze**

Abfahrt, -/ -en *f* reg. *presc* de la → **Alpabfahrt** • Alte sensuri sunt comune.

abfertigen, fertigte ab, *hat* abgefertigt *vt adm* a despăgubi; a acorda o despăgubire (*unei pers disponibilizate/concediate*) (*Expl* durch eine einmalige Geldzahlung für etwas [z.B. Kündigung] entschädigen; *Germ* abfinden) • Alte sensuri sunt comune.

Abfertigung, -/ -en *f* *adm* **1.** despăgubire (*Germ* Abfindung); **2.** # **vor** ~ înainte de a fi trecut pe curat, în ciornă (*d. scrisori, acte etc., care au fost însă aprobate în prealabil*) (*Expl* nach Genehmigung des Entwurfs, aber vor der Reinschrift) • Alte sensuri sunt comune.

Abfertigungsanspruch, -(e)s/ *m* *adm* drept/pretenție de a fi despăgubit (*în urma concedierii, disponibilizării etc.*) (*Expl* Anspruch auf Abfindung)

Abfertigungsrücklage, -/ -n *f* *fin* fond de despăgubiri (*Expl* für die Zahlung von Abfindungen bestimmte Geldreserve; *Germ* Abfindungsfonds)

abfieseln, fieselte ab, *hat* abgefieselt *vt fam* a roade (un os) (*G-gen* abnagen) → **fieseln** • Și *Bav.*

abfotzen, fotzte ab, *hat* abgefotzt *vt vulg* a pălmui, a trage/da o palmă (*G-gen* ohrfeigen) → **fotzen, Fotze** **2.** • Și *Bav.*

abfretten^(RO) (sich ~), frettete sich ab, *hat* sich abgefrettet *vr fam* a se căzni, a se trudi; a o scoate la capăt (*G-gen* sich abmühen) • Și *Bav.* → **auffretten, dahinfretten, durchfretten, fretten**

Abgang, -(e)s/ *m* *fin*, *com* sumă lipsă; manco, lipsă dintr-o sumă (*G-gen* Fehlbetrag; *Germ* Minderertrag) → **abgehen**

• Alte sensuri sunt comune.

abgängig *adj* (*d. pers*) dispărut, pierdut fără urmă (*G-gen* vermisst)

Abgängige(r), -n/ -n *m* dispărut, persoană dispărută (*G-gen* Vermisste(r)) • Nu trebuie confundat cu *subst* **Abgänger**, -s/ -m absolvent (*al unei școli*), care este comun.

Abgängigkeits|anzeige, -/ -n *f* anunț de dispariție a unei persoane (*Germ* Vermisstenanzeige)

ABGB *presc* de la **Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch** (*Germ* BGB) → **Gesetzbuch**

abgebrannt^(RO) *part II* *adj* (*de la* → **abbrennen**) *fam* bronzat, ars de soare (*Expl* [von der Sonne] gebräunt; *G-gen* sonnengebräunt) • Alte sensuri ale *part II* sunt comune.

abgedreht *part II* *adj* (*de la* **abdrehen**) *reg, fam* șmecher, uns cu toate alifiile (*G-gen* durchtrieben) • Și *Bav.* Alte sensuri ale *part II* *adj* al *vb* **abdrehen**, drepte ab, *hat* abgedreht *vt* sunt comune.

abgehen, ging ab, *ist* abgegangen *vi* **1.** a(-i) lipsi; a duce lipsa (*G-gen* fehlen; vermissen); **2.** (*d. ceasuri deșteptătoare etc.*) a porni, a începe să sune (*Expl* losgehen [von einem Wecker u.Ä.]) → **Abgang** • Și *Bav.* Alte sensuri sunt comune.

Abgeltung, -/ -en *f* *fin* rambursare, restituire (*a unei sume*) (*G-gen* Vergütung; Kostenersatz) → **Inflationsabgeltung** • Sensul 'compensare, compensație' este comun.

Abge|ordnete(r), -n/ -n *m* *pol* # **Abgeordneter zum Nationalrat** → **Nationalratsabgeordnete(r)** • Sintagma cu *prep* **zu** (*de ex. Abgeordneter zum Landtag/Nationalrat/Bundesrat*) nu este uzitată în *Germ*, unde se preferă *subst* compuse, *de ex.:* **Landtagsabgeordnete(r)**, -n/ -n *m* deputat în parlamentul unui land federal, resp. **Bundestagsabgeordnete(r)**, -n/ -n *m*.

abgeschossen *part II* *adj* (*de la* → **abschießen**) *fam, ușor inv* spălăcit, decolorat (*G-gen* verblichen, verblasst) • Și *Germ* reg. Alte sensuri ale *part II* sunt comune.

abgestraft *part II* *adj* (*de la* **abstrafen**) *adm, jur, ușor inv* care a săvârșit o pedeapsă; cu antecedente penale, cu cazier judiciar (*G-gen* vorbestraft) • *Vb* **abstrafen**, strafe ab, *hat* abgestraft *vt* 'a pedepsi sever' este comun.

abgewohnt *part II* *adj* uzat (*d. locuințe, mobilă*) (*Expl* durch langes Bewohnen abgenutzt) • Apare în *Austr* doar la forma de *part II* *adj.*, spre deosebire de *Germ*, unde se folosește și alte forme conjugate, fiind sinonim cu *vb* **verwohnen**, verwohnte, *hat* verwohnt *vt*.

abgreifen, griff ab, *hat* abgegriffen *vt* a palpa, a pipăi (*G-gen* abtasten) • Și *Bav.* Alte sensuri sunt comune.

abhängen

abhängen, hing ab, *ist* abgehungen *vi* (**von**+*D*) a depinde de (*Germ nord hat* abgehungen) • Și *G-gen-sud*. Nu trebuie confundat cu *vb* omonim la *inf* **abhängen**, însă cu forme de conjugare regulată: hängte ab, *hat* abgehängt *vt*. cu sensurile de 'a da/lua jos; a detașa, a decupla', care este comun.

abhauen, haute ab, abgehaut **1.** (+*ist*) *vi fam* a pleca, a se căra, a o șterge (*part II G-gen* abgehauen); **2.** (sich ~) (+*hat*) *vr fam, arg* a pufni în hohote de râs, a se strica de râs (*Expl* laut lachen) • Și *Bav. Vb tr* **abhauen**, folosit cu *aux hat* și *part II abgehauen* este comun. → **hauen**

abhausen, hauste ab, *hat* abgehaust *vi reg* a da faliment; a-și pierde casa; *p. ext.* a-și pierde toată averea (*Expl* Pleite gehen/machen, in Konkurs gehen) → **aufhausen** • Și *Bav.*

abhäuteln, häutelte ab, *hat* abgehäutelt *fam 1.* *vt* a jupui; a coji (*G-gen* abhäuten); **2.** *vi* a se jupui, a se coji (*Expl* die Haut verlieren; *G-gen* sich häuten)

abknöpfeln^(RO), knöpfelte ab, *hat* abgeknöpfelt *vt fam* a descheia/a desface la nasturi (*G-gen* abknöpfen) → **aufknöpfeln, knöpfeln, zuknöpfeln**

abkrageln^(RO), kragelte ab, *hat* abgekragelt *vt fam* a suci gâtul, a tăia beregata (*și fig*) (*G-gen* den Hals umdrehen/abschneiden) • Și *Bav.*

Ablaufdatum^(RO), -s/...daten *n* dată/termen de expirare (*pe eticheta unui aliment, a unei conserve etc.*) (*G-gen* Verfallsdatum; *Germ* Verfalldatum, Haltbarkeitsdatum)

abliegen, lag ab, *ist* abgelegten *vi* (*d. carne, aluat etc.*) a sta, a fi depozitat (*pt. a căpăta frăgezime, a-și îmbunătăți calitatea*); a se fezanda (*d. carne, vânat etc.*) (*Germ reg* abhängen) • Și *G-gen-sud*. Alte sensuri ale *vb* **abliegen**, conjugat *Germ nord* cu *aux hat*, sunt comune.

Ablöse, -/-n *f 1. fin, adm* sumă plătită la începutul unui contract de închiriere/la preluarea unei locuințe, acout la prima chirie (*Expl* bei Beginn eines Mietverhältnisses für eine Wohnung einmal vom Mieter zu entrichtende Summe; *Germ* Abstand); **2.** schimb de tură (*într-o instituție*) (*Expl* Personenwechsel in einer Tätigkeit; *G-gen* Ablösung); **3. presc de la** → **Grundablöse** • Sensul *sport* – sumă prin care se răscumpără un sportiv de la un club *pt.* a trece la un alt club/o altă echipă – este comun. → **Barablöse, ablösen**

ablösefrei *adj fin, adm (d. locuințe)* fără acout la prima chirie; care nu necesită/*pt.* care nu se plătește un acout înainte de mutare (*Expl* ohne → **Ablöse** erhältlich)

ablösen, löste ab, *hat* abgelöst *vt fin, adm 1.* *fin, adm* a plăti un acout la încheierea unui contract de închiriere (*a unei locuințe*) (*Expl* [für eine Wohnung] eine → **Ablöse** zahlen); **2.** a plăti o despăgubire *pt.* achiziționarea unui teren de către o autoritate publică (*în vederea construirii de clădiri, străzi, șosele etc.*) (*Expl* ein Grundstück durch behördliche Verfügung abkaufen)

• Alte sensuri sunt comune.

abmachen, machte ab, *hat* abgemacht *vt reg, cul* a prepara, a pregăti (*o salată*) (*G-gen* anmachen) • Alte sensuri sunt comune.

Abmahnung, -/-en *f jur, adm* mustrare (*Germ* Verwarnung) • Termenul **Abmahnung** se întrebuințează în *Germ* doar cu sensul de avertisment (*scris*) dat de un superior/șef unui subaltern sau de un proprietar unui chiraș, în timp ce în *Austr* se referă la mustrări scrise eliberate de autorități publice *pt.* delictes minore, nesancționate cu amenzi sau alte pedepse.

abpaschen, paschte ab, *ist* abgepascht *vi fam, reg* a se face nevăzut, a o șterge (*Expl* heimlich/plötzlich verschwinden; *G-gen* davonlaufen; *Germ reg* ausbüchsen, ausbüxen) → **davonpaschen**

abputzen (sich ~), putzte sich ab, *hat* sich abgeputzt *vr fam, fig 1.* a se dezvinovăți, a se disculpa (*Expl* sich rein waschen); **2. (an**+*D*) a da vina pe alteineva (*Expl* die Schuld auf einen anderen abwälzen) • Alte sensuri ale *vb* **abputzen**, folosit și ca *vt*, sunt comune.

abrebeln^(RO), rebelte ab, *hat* abgerebelt *vt* a culege (*boabe de struguri etc.*) (*G-gen* abbeeren) → **rebeln, Gerebelte(r)** • Și *Germ reg.*

absammeln, sammelte ab, *hat* abgesammelt *vt* a strânge, a colecta (*G-gen* einsammeln) • Și *Germ reg.*

abschädeln, schädelte ab, *hat* abgeschädelt *vt fam, jarg* a tăia capul, a decapita (*G-gen* köpfen)

abschaffen, schaffte ab, *hat* abgeschafft *vt inv* a expulza (*Expl* des Landes verweisen; *G-gen* abschieben)

abschauen, schaute ab, *hat* abgeschaut *vt 1.* (+*D*) a imita uitându-se la cineva, a copia pe cineva (*Germ* absehen, abgucken) → **schauen**; **2. fam, jarg** a copia (*la teză, examen etc.*) (*Expl* bei schriftlichen Prüfungen abschreiben; *G-gen* schummeln; *Germ* mogeln, spicken) • Și *Bav.*

Respect pentru oameni și cărți.

Abschichtung *f adm, fin* diminuare, micșorare (*a unei sume*) (*G-gen* Senkung, Kürzung)

abschießen ^(RO), schoss ab, *ist* abgeschossen *vi fam, ușor înv* a se spălăci, a se decolora (*G-gen* verbleichen, verblassen; *Germ* verschießen) → **abgeschossen, ausschießen, schießen** • Și *Germ reg.* Alte sensuri sunt comune.

abschlecken ^(RO), schleckte ab, *hat* abgeschleckt *vt* a linge (*G-gen* ablecken); # **sich/D alle zehn Finger ~ können** → **Finger** • Și *G-gen-sud.* → **aufschlecken, schlecken**

abschmalzen, schmalzte ab, *hat* abgeschmalzt *vt cul* a tăvăli în untură topită (*Expl* in Schmalz/Fett schwenken; mit zerlassener Butter o.Ä. übergießen; *Germ reg* abschmälzen) • Și *Bav.*

Abschnitzel, -s/- *n înv* bucațică tăiată, tăietură (*de lemn, hârtie*) (*Expl* kleines Stückchen [von etwas Abgeschnittenem]) → **Schnitzel** • Și *G-gen-sud.*

abschreibfähig *adj fin* deductibil (*de la impozit*) (*Germ* abschreibungsfähig)

Abschreibungsmöglichkeit, -/-en *f fin* posibilitate de deducere (*de la impozit*) (*Germ* Abschreibungsmöglichkeit)

Abschreibposten, -s/- *m fin* sumă deductibilă (*de la impozit*) (*Germ* Abschreibposten)

absiehen ^(RO), seihte ab, *hat* abgeseiht *vt* a strecura; a da/ a trece prin strecurătoare/sită (*Expl* durch ein Sieb gießen; *G-gen* durchsehen; *Germ* durchsieben, absieben)

abseit *adv înv* deoparte; *p. ext. sport* în ofsaid (*G-gen* abseits)

Abseit, -s/ *n sport, înv* ofsaid (*G-gen* Abseits)

Absenz ^(RO), -/-en *f* absență (*la școală/ore*) (*Expl* Abwesenheit von der Schule) • Și *Bav.* Alte sensuri sunt comune, de asemenea și termenul *med.* grafiat **Absence** [ap'säs], -/-en *f* tulburare de scurtă durată a conștiinței (*de regulă la bolnavii de epilepsie*).

Absetzbetrag, -(e)s/ *m adm, fin* sumă deductibilă de la impozitul pe venit (*Expl* Betrag, der von der Einkommenssteuer abgezogen wird) • Nu trebuie confundat cu termenul **Freibetrag**, -(e)s/ *m* sumă scutită de impozit, sumă neimpozabilă.

Absetzposten, -s/- *m fin* sumă care se scade din salariu/leafă, reținere din salariu/leafă (*Expl* Betrag, der [von einem Gehalt/Lohn] abgezogen wird; *G-gen* Abzugsposten; *Germ* Abzugsbetrag)

absieden ^(RO), sott/siedete ab, *hat* abgesotten/abgesiedet *vt cul* a lăsa să fiarbă/clocotească, a fierbe mult timp (*G-gen* abkochen) → **sieden, aufsieden** • Și *Bav.* Formele de conjugare tare se folosesc doar în limbaj *tehn.*

Absolutorium, -s/...ien [...iən] *n adm, înv* certificat de absolvire (*a unei facultăți*) (*Expl* Bestätigung über ein abgeschlossenes Universitätsstudium)

absperren ^(RO), sperrte ab, *hat* abgesperrt *vt* a închide (*cu cheia*), a încuia (*Germ* abschließen, zuschließen) • Se folosește și *Germ reg.* Alte sensuri sunt comune. → **sperrern, aufsperrern, einsperren, versperren, zusperren**

absprudeln ^(RO), sprudelte ab, *hat* abgesprudelt *vt cul, rar* → **versprudeln**

abspülen ^(RO), spülte ab, *hat* abgespült *vt reg* a spăla vasele (*Expl* schmutziges Geschirr reinigen) → **Abwasch, Abwäsche** • Și *Bav.* Alte sensuri sunt comune.

Abspüler, -s/- *m reg* spălător de vase, persoană care spală vase (*Expl* jemand, der beruflich Geschirr spült; Tellerwäscher) • Și *Bav.* → **Abwäscher**

Absteigquartier [...tiə], -s/-e *m 1.* hotel, pensiune, popas etc. unde se poate înnopta (*în timpul unei călătorii*) (*Expl* vorübergehende Unterkunft; Hotel/Privatunterkunft, in der jemand auf einer Reise absteigt); **2. fam.** *peior* hotel ieftin (*de reputație îndoielnică*) (*Expl* billiges Hotel) • Ambelor sensuri le corespunde *subst* *Germ* **Absteigequartier**, -(e)s/-e *m.*

Abstellplatz, -es/ *m* loc de parcare (*acoperit*) (*Expl* [überdachter] Platz zum Abstellen eines Fahrzeuges; *G-gen* Parkplatz; *Germ* Einstellplatz, Stellplatz) → **Autoabstellplatz** • Și *Germ reg.*

abstieren, stierte ab, *hat* abgestiert *vt fam, arg* a tapa de bani (*G-gen* schröpfen) → **stieren, Abstierer**

Abstierer, -s/- *m fam, arg* hoț, tip care-i jupoaie pe alții de bani (*Expl* Dieb, der Wehrlose bestiehlt) → **abstieren**

abstreifen ^(RO), streifte ab, *hat* abgetreift *vt* a da jos (*noroiul, murdăria de pe pantofi*), a(-și) curăța pantofii (*de noroi, murdărie*), a se șterge pe picioare (*pe podea sau pe un pres*) (*Expl* die Schuhe/Füße am Boden oder auf einer Matte abputzen) → **Fußabstreifer** • Și *G-gen-sud.* Alte sensuri sunt comune.

Respect pentru oameni și cărți

- Abszess**, -es/-e m (și n) abces (*G-gen* Abszess, -es/-e m)
- abtreiben**, trieb ab, *hat* abgetrieben *vt cul* a amesteca bine (*ingredientele*), a freca (*G-gen* verrühren) • Și *Germ reg.* Alte sensuri ale *vb* **abtreiben**, folosit *tranz* cu *aux hat*, resp. *intr* cu *aux ist*, sunt comune.
- Abtrieb**, -(e)s/-e m *cul* aluat frecat spumă (*din ouă, unt și zahăr*) (*Expl* Rührteig [aus Eiern, Butter und Zucker]) • Și *Germ reg.* Alte sensuri sunt comune.
- Abtriebmasse**, -/n *f cul* compoziție de aluat, aluat frecat spumă (*în care se amestecă alte ingrediente*) (*Expl* abgerührte Masse/abgerührter Teig, unter die/den weitere Zutaten gemischt werden)
- Abverkauf**, -(e)s/^m e m *com* scoatere la vânzare la un preț redus; lichidare de stoc (*G-gen* Ausverkauf; *Germ* Totalausverkauf) → **Konkursabverkauf**
- abverkaufen**, verkaufte ab, *hat* abverkauft *vt com* a vinde la un preț redus; a lichida stocul (*Expl* unter dem Wert verkaufen, verbilligt verkaufen; *G-gen* ausverkaufen)
- Abwasch**, -/en *f* chiuvetă de bucătărie (*fixată în perete, pt. spălat vase*) (*Expl* [fest installiertes] Becken zum Geschirrabwaschen; *Germ reg* Abwaschbecken, Spülbecken) → **Abwäsche 1.** • În *Germ* este un *subst masc*: **Abwasch**, -(e)s/ m și se folosește cu sensurile de **1.** spălătutul vaselor; **2.** vase murdare (*care urmează a fi spălate*) → **Abwäsche 2.** *Expr Germ den ~ machen* 'a spăla vasele' îi corespund în *Austr vb* → **abspülen** sau sintagma (*schmutziges*) *Geschirr reinigen*, iar *expr Germ fig in einem ~ (sau Aufwasch)* 'la un loc, laolaltă; totul deodată/dintr-o dată' se redă în *Austr* prin *expr in einem Aufwaschen*.
- Abwäsche**, -/n *f 1.* chiuvetă de bucătărie (*fixată în perete, pt. spălat vase*) (*Expl* [fest installiertes] Becken zum Geschirrabwaschen; *Germ reg* Abwaschbecken, Spülbecken); → **Abwasch**; **2.** spălătutul vaselor (*Expl* Reinigen des Geschirrs; *G-gen* Abwaschen; *Germ reg* Aufwasch, Abwasch) → **abspülen, Abwasch**
- Abwäscher**, -s/- m *reg* spălător de vase, persoană care spală vase (*Expl* jemand, der beruflich Geschirr spült; Tellerwäscher) → **Abspüler**
- Abwaschfetzen**^(RO), -s/- m cârpă de spălat vase (*Expl* Tuch, mit dem schmutziges Geschirr abgewaschen wird; *Germ reg* Ab-

- waschlappen, Spüllappen, Spültuch) → **Fetzen, Aufreibfetzen, Ausreibfetzen, Reibfetzen**
- Abwaschschaff**^(RO), -(e)s/-e, **Abwaschschaffel**, -s/-n n *inv* lighean de spălat vase (*Germ* Spülschüssel) → **Schaff, Schaffel**
- abwatschen**, watschte ab, *hat* abgewatscht *vt fam* a palmui, a trage/a da o palmă (*G-gen* ohrfeigen) → **watschen** • Și *Bav.*
- abzuzeln**^(RO) (sich/D ~), zuzelte (sich) ab, *hat* (sich) abgezuzelt *vt, vr fam* a(-și) linge (degetele) (*G-gen* ablutschen) → **zuzeln** • Și *Bav.*
- Acht**^(RO) # **habt** ~ *mil* drepti! (*Germ* [Achtung,] Stillgestanden!) → **haben, Habtachtstellung, Habt-Acht-Stellung** • Alte sensuri ale *subst* **Acht**, -/f sunt comune.
- Achtele**, -s/-n n *reg* → **Achterl** • Și *Germ reg.*
- Achter**^(RO), -s/- m **1.** opt (*cifra/numărul 8, carte de joc, linie de transport în comun*) (*Expl* Ziffer/Nummer 8, Spielkartenwert, Verkehrslinie; *Germ* Acht, -/en f); **2.** *fam* roată strâmbă (*la bicicletă*) (*Expl* Verformung eines (Fahr)Rades) • Și *G-gen-sud*, în special *Bav.* Sensul *sport: patinaaj* '(figură în formă de) opt', *canotaj* 'barecă/ambareati(un)te pt. opt locuri', precum și *num* **acht** 'opt' sunt comune. A nu se confunda cu *subst* → **Acht**.
- Achterl**, -s/-n n (*dim de la Achtel*) jumătate de litră (*o optime de litru*) (*G-gen* Achtelliter) → **Acht, Achtele, Reiseachterl** • Și *Bav.*
- Achtziger**^(RO), -s/- m **1.** optzeci (*numărul 80; linie de transport în comun*) (*Expl* Nummer 80; Verkehrslinie; *Germ* Achtzig, -/en f); **2.** aniversare/implinirea vârstei de optzeci de ani (*Expl* achtzigster Geburtstag, achtzigstes Bestehen; *Germ* Achtzigste(r), -n/-n m) • Și *G-gen-sud*, în special *Bav.* *Num* **achtzig** 'optzeci' este comun, de asemenea și forma de *pl die Achtziger*, *presc de la die Achtzigerjahre* 'anii '80'.
- Adabei**, -s/-s m *iron* persoană care-și dă importanță/care se crede indispensabilă, persoană care vrea să fie prezentă la toate evenimentele mondene (*Expl* einer, der [bei exklusiven gesellschaftlichen Anlässen] "auch dabei" sein will; *Germ* Wichtigtuier) • Și *Bav.* Termenul se trage din *expr auch dabei (sein)* (a fi și el) prezent, de față.
- adaptieren**^(RO), adaptierte, *hat* adaptiert *vt constr 1.* a renova (*o clădire/incăpere, dându-i o altă întrebuințare*) (*Expl* ein Gebäude/einen Raum für einen bestimmten Zweck umbauen/anpassen); # **top adaptiert** complet renovat și moder-

Respect pentru oameni și cărți

nizat, pus la punct (*adesea în anunțuri din ziare*) (*Expl* in hervorragenden Zustand erneuert [bes. in Wohnungsanzeigen]) → **top**; **2. adm, constr** → **assanieren, revitalisieren** • Alte sensuri sunt comune.

Adaptierung^(RO), *-l-en f 1. constr* renovare (a unei clădiri/încăperi, dându-i o altă întrebuințare) (*Expl* Einrichtung eines Gebäudes/Raumes für einen bestimmten Zweck); **2. adm, constr** → **Assanierung, Generalsanierung, Revitalisierung**

• Alte sensuri sunt comune.

adaptierungsbedürftig *adj* care necesită reparații, care trebuie renovat (*d. clădiri*) (*G-gen* renovierungsbedürftig)

Adaptierungskosten *pl* cheltuieli de renovare/modernizare/salubritate etc. (a unui imobil, a unei clădiri etc.) (*Expl* Kosten für die [General]Sanierung/Renovierung eines Gebäudes)

Adel [ˈɔ:d(ə)], *-s/ m reg, pop* zeamă/must de bălegar (în grajd sau într-o groapă) (*G-gen* Jauche) • Apare și în grafia → **Odel**. Și *Bav*.

Nu trebuie confundat cu *subst* **Adel** [ˈa:d(ə)], *-s/- m* nobilime, aristocrație, care este comun.

adelig *adj* nobil (*G-gen* adlig) • Și *Bav*. În jocuri de cuvinte poate fi folosit *iron, glumeț, peior* și ca derivat al *subst reg, pop* → **Adel**.

Aderle, *-s/- n* (*dim de la Ader*) # **damisches** ~ *anat, reg* → **damisch**

adjustieren (*sich*), *adjustierte* (*sich*), *hat* (*sich*) *adjustiert vt, vr adm* a (se) îmbrăca în ținută/echipament de lucru, a(-și) pune uniforma (*Expl* (*sich*) dienstmäßig kleiden) • Sensul din *tehn* este comun.

Adjustierung, *-l-en f* uniformă, ținută/echipament (*de lucru*) (*Expl* Uniform, dienstmäßige Kleidung) • Sensul din *tehn* este comun.

Adjutum, *-s/...ten n inv* salariu de funcționar stagiar (*Expl* Entlohnung eines Beamten während der Probezeit)

Adressänderung^(RO), *-l-en f* schimbare de adresă (*Germ* Adressenänderung) • Alte *subst* compuse apar și în *Austr* cu forma *G-gen Adressen-*, ca de ex. **Adressenverzeichnis**, *-ses/-se n* tabel/registru cu adrese.

Adventkalender^(RO), *-s/- m* calendar de advent (*pt. copii, format din imagini aflate sub ferestre mici care se deschid, pe rând, în cele 24 de zile dinaintea Crăciunului și sub care se ascund, de obicei, bomboane de ciocolată în diferite forme*) (*Germ* Adventskalender) • Se pronunță în *Austr* [at'vent... sau at'fent...], iar în *Germ* doar [at'vent...]. → **Adventzeit**

Adventkranz^(RO), *-es/'e m bis* coroană de advent (*din ramuri de brad, cu 4 lumânări ce se aprind, pe rând, în cele 4 duminici dinaintea Crăciunului*) (*Germ* Adventskranz) • Se pronunță în *Austr* [at'vent... sau at'fent...], iar în *Germ* doar [at'vent...]. → **Adventzeit**

Adventlied^(RO), *-(e)s/-er n bis* cântec/colind cântat în perioada adventului (*dinaintea Crăciunului*) (*Germ* Adventslied) • Se pronunță în *Austr* [at'vent... sau at'fent...], iar în *Germ* doar [at'vent...]. → **Adventzeit**

Adventsonntag^(RO), *-(e)s/-e m bis* una din cele 4 duminici dinaintea Crăciunului (*Expl* einer der vier Sonntage der Advent(s)zeit/vor Weihnachten; *Germ* Adventssonntag) • Se pronunță în *Austr* [at'vent... sau at'fent...], iar în *Germ* doar [at'vent...]. → **Adventzeit**

Adventzeit^(RO), *-l f bis* cele 4 săptămâni dinaintea Crăciunului, postul Crăciunului, advent (*Expl* vierwöchige Zeit vor dem Weihnachtsfest; *Germ* Adventszeit) • Se pronunță în *Austr* [at'vent sau at'fent], iar în *Germ* doar [at'vent...].

affichieren [af'i:ri:ən], *affichierte, hat* *affichiert vt* a afișa, a lipi afișe (*Expl* Plakate ankleben; *G-gen* plakatieren) • În *Germ* este *inv. Subst* **Affiche** [af'iʃ(ə)], *-l-n f*, de la care este derivat acest *vb*, se folosește *rar* în *Austr*, iar în *Germ* este *inv*.

Agenden [a'gɛndən] *pl* sarcini, îndatoriri (*Expl* zu erledigende Aufgaben; *G-gen* Obliegenheiten) → **Zollagenden** • Forma de *sg* **Agende**, *-l-n f*, cu sensul de 'carte de ritual liturgic; *p. ext.* liturghie (în *biserica evanghelică*), este comună. De asemenea și termenul **Agenda**, *-l-n den f 1.* agendă; bloc notes; **2.** ordine de zi.

Agentie [agen'tsi:], *-l-n f com inv* agenție navală dunăreană (*Expl* Geschäftsstelle der [früheren] Donau-Dampfschiffahrtsgesellschaft) • Apare și în grafia veche cu doar doi "t", resp. scris într-un singur cuvânt: **Donaudampfschiffahrtsgesellschaft**. A nu se confunda cu termenul *Rom* 'agenție', care se traduce prin *subst G-gen* **Agentur**, *-l-en f*.

agentieren [agen'ti:...] *agentierte, hat* *agentiert vt inv* a atrage clientelă, a câștiga clienți (*Expl* Kunden werben)

Ägidi [ɛ'gi:di] *bis* ziua Sf. Egid(ius) (*1 septembrie*) (*Expl* Fest[tag] des heiligen Ägid(ius)); # *fam, pop* **zu** ~ la Sfântu' Așteaptă, la Paștele Cailor; niciodată (*Expl* niemals; *G-gen* am [Sankt-]Nimmerleins-Tag, an den griechischen Kalenden) • Și *Bav*. Apare și în grafia → **Egidi**. Nu trebuie confundat cu *subst G-gen* **Ägide**, *-l-n f livr* egidă.